

Svar på skriftligt spörsmål SSS 223/2016 rd

Svar på skriftligt spörsmål om kandidaters valfinansiering

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 223/2016 rd undertecknat av riksdagsledamot Päivi Räsänen /kd m.fl.:

Ämnar regeringen ingripa i de ökande kampanjkostnaderna för riksdagsval och europa-parlamentsval genom att införa ett kampanjtak för betalad reklam i lagen om kandidaters valfinansiering?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

I sitt ställningstagande av den 11 februari 2014 till revisionsutskottets betänkande (ReUB 9/2013 rd) förutsatte riksdagen att statsrådet vidtar åtgärder och reder ut behovet av att reformera val- och partifinansieringen. Till följd av riksdagens ställningstagande tillsatte justitieministeriet en parlamentarisk arbetsgrupp för att reda ut behovet av att justera lagstiftningen om val- och partifinansieringen. Arbetsgruppen hade i uppdrag att lägga fram ett förslag till hur revisionsutskottets och eventuella andra förslag till utveckling av val- och partifinansieringen borde genomföras.

Arbetsgruppen lämnade sitt enhälliga betänkande till justitieministeriet den 22 april 2015 (Justitieministeriets betänkanden och utlåtanden 29/2015). Regeringens proposition (RP 73/2015) gavs till riksdagen utifrån arbetsgruppens förslag. Riksdagen stiftade en lag om ändring av lagen om kandidaters valfinansiering (1689/2015), och den trädde i kraft den 1 januari 2016.

I sitt betänkande ReUB 9/2013 rd sammanställde riksdagens revisionsutskott framkomna behov av att utveckla partilagen och lagen om kandidaters valfinansiering. Utskottet föreslog inte att en övre gräns för totala kostnader för valkampanjer fastställs. Därför behandlade justitieministeriets arbetsgrupp som tillsatts för att utreda en revidering av lagstiftningen om val- och partifinansiering inte frågan om en övre gräns för kampanjkostnader i någon högre grad.

Införandet av en övre valspecifik gräns för kampanjkostnader övervägdes redan i samband med beredningen av lagstiftningen om partifinansiering (Mellanbetänkande av val- och partifinansieringskommissionen, kommittébetänkande 2009:1). På denna punkt var kommissionens förslag inte enhälligt. När riksdagens grundlagsutskott utifrån kommissionens förslag behandlade regeringens proposition med förslag till lag om kandidaters valfinansiering (RP 13/2009) konstaterade grundlagsutskottet att det inte fanns behov av att genom lag fastställa ett högsta belopp för totala kostnader för valkampanjer. Däremot stiftades ett stödtak enligt vilket en kandidat inte får inkludera stöd i valfinansieringen från en anhängare om beloppet överstiger den lagstadgade

Svar på skriftligt spörsmål SSS 223/2016 rd

gränsen. Syftet med införandet av denna bestämmelse var att begränsa kandidaternas kopplingar till enskilda stora bidragsgivare.

Revisionsutskottet har nyligen i sitt betänkande ReUB 1/2016 rd behandlat möjligheten att införa ett tak för kampanjkostnader och menar att det vore värt att undersöka. Eftersom behovet av att justera lagstiftningen om val- och partifinansieringen nyligen har utretts, är det knappast relevant att utreda lagstiftningen på nytt inom en nära framtid. Det är bra att framöver följa upp behovet av att fastställa ett kampanjtak för riksdags- och europaparlamentsval.

Helsingfors 3.5.2016

Arbets- och justitieminister Jari Lindström